

v minulom roku zmužile bránily katolícke ustanovizne: kresťanská ľudová strana a Katolícka Ľudová Jednota. Tieto čisto katolícke ustanovizne v ich bojoch proti bezbožným nevercom rozhodne podporovať, prísnu povinnosťou je každého veriaceho kresťana a katolíka. Kto tejto povinnosti nesodpovedal v minulom roku, nech s novým rokom bezdokladne prihlási sa ku organizácii kresťanskej ľudovej strany a dá sa zapísať za člena do Katolíckej Ľudovej Jednoty.

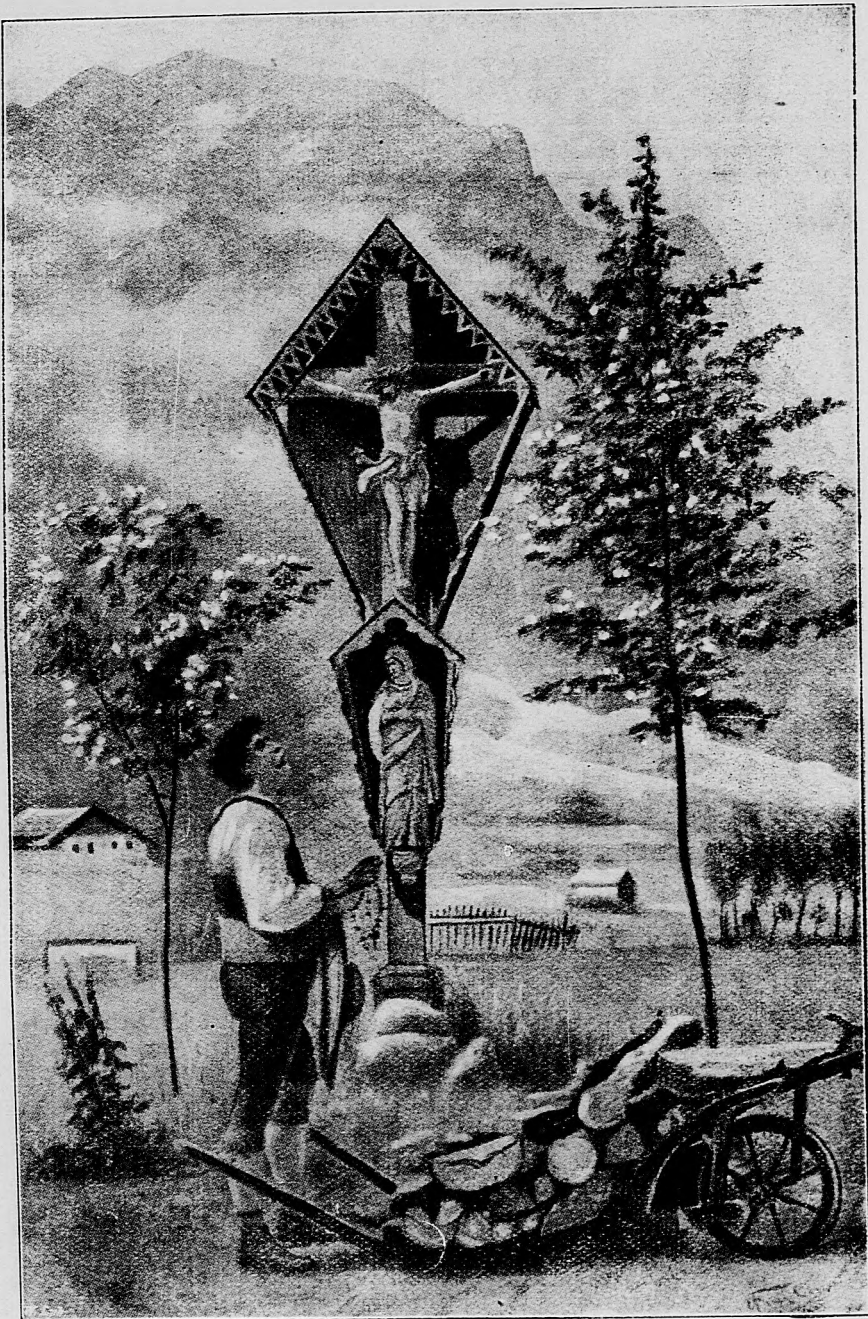
Staré hriechy neprenášajme do nového roku. Ako vo verejnom občianskom, tak aj v našom súkromnom živote hľadme všetko na čisto vyrovnať a do poriadku prísť s vlastným svedomím. Keď nás niečo tlačí, hľadme sa toho zprostiť. Cirkev a naše sväté náboženstvo ochotne a vďačne poskytnú nám útechy, keď sa k nim obrátíme. Jestli v rodine máme neprijemnosti, hľadme ich odstrániť, ak sme so susedom pohnevaní, hľadme sa s nim smieriť, aby sme nový rok započat mohli s čistým svedomím.

Príbuzní a priatelia s novým rokom vzájomne zvykli si priať šťastie. Ku nepočetným blahoželaniam, ktoré pritomne odznievajú v úhladných príbytkoch našich utešených horných krajov, do ktorých ako dobrý priateľ každý týždeň zavíta náš Kresťan, aj my pripojujeme naše srdečné blahoželenie. A keď všetkým našim cteným čitateľom prajeme stále zdravie, pokoj v rodine, božské požehnanie a zdar vo všetkom ich počínaní z úprimného srdca privolávame im: *šťastlivý nový rok!*

Znemravnené Uhorsko.

Zasadnutia uhorských delegácií aj preto boli veľmi zaujímavé, bo v nich opoziční vyslancovia tak vysokého sletu a obsažné reči povedali, že to aj kralovi bolo nápadné a gra-

tuloval zato grófovi Apponyimu a Andrássymu. Kým ale opoziční delegáti prehovorili ku predlohám spoiočných ministrov a posudzovali ich úžasný rozpočet, v ňomž jedná sa o nové stámilliony, zatiaľ väčšina mungovských dele-

Ten ul'avuje naše bremena.

gátov mlčala alebo ani nechodila riadne do delegačných zasadnutí.

To aj viedencania zbadali, že medzi mungovskými delegátmi boli aj takí malicherní ablegátikovia, ktorí ani dunstu nemajú o tých zahraničných politických otázkach, pre ktoré opozícia ministra Berchtolda tak ostro napádala. Rozdiel medzi opozícionálnymi a mungovskými delegátmi taký bol nápadný, že verejná mienka

to bola, že mungovia nerozumejú sa do vyššej politiky, v ktorej opoziční vyslancovia tú najväčšiu zbehosť dokázali, že istí mungovia len z pýchy sa dali za delegátov vyvoliť, aby mali príležitosť za jedným stolom sedieť s pánom kráľom.

Opozičný ablegát Vilhelm Vázsonyi v jeho veľkej reči aj toto povedal: «Keď vláda za peniaze kúpi jedného a jedného voliča, jedného a jedného politika, jedného a jedného človeka, vtedy vždy načne jednu a jednu mužskú počestnosť, bo kto svoje presvedčenie, svoje názory za peniaze predá, ten v budúcnosti, keď na to rad príde, predá i svoju krv a keď dnes odhlasuje za päť zlatých, vtedy za peniaze predá i svoju vlasť.»

Keď Vázsonyi vyriekol súd tento, s nimž naše politické pomery tak mäkavo charakterizoval, mungovia čušali. V sieni bolo hrobové ticho a len zdesené tváre istých mungovcov prezradzovaly, že Vázsonyi im do živého zarezal.

Áno, dokázalo sa, že Vázsonyi čistú pravdu povedal. Pravdu tú ani Tisza sa neponáhľal podvrátiť, bo bárs je človek odvážlivý a príliš smelý, neopovážil sa povedať, že vláda nepodpláca, že vláda neotravuje mužskú poctivosť. Prečo čušal Tisza? Bo vie dobre, že Héderváry ohromné milliony strovil na posledné krajinské voľby. Vie Tisza, že niet voliča, ktorý by zdarma, povedzme z presvedčenia bol na munga hlasoval, lež dostal zato veľké peniaze, veď sám Tisza netajil, že na jeho voľbu nie on, lež jeho dobrí priatelia složili peniaze; za ktorú obetavosť od pána kráľa obdržia barónstvo. Konečne Tisza uj to vie, že každý mungovský poslanec dostal mešec, ktorý Ladislav Lukács, bývalý ministerpredseda naplnil z krajinských — teda z ukradených peňazí. Tisza neodpovedal Vázsonyimu, bo veď živý svedok a velmajster uhorskej korupcie: Lukács, za jeho chrptom sedel v delegácii. O tomto svedkovi dokázal súd, že je najväčším panamistom Európy. On, keď aj nie pre seba, najviac kradol, On obral Uhorsko ešte aj o tú trocha poctivosti, ktorú malo pred vzdelaným svetom. A preto celkom právne mohol Vázsonyi rečniť o tej hroznej korupcii, ktorá nakazila celú krajinu. Tu je všetko k dostaniu, za peniaze. Ešte aj do tých najvyšších spoločenských kruhov sa dostala korupcia. Máme

mužov, ktorí v Illave by mali sedieť pre ich zločiny a hľa vplývajú na krajinské záležitosti. Máme mužov, ktorí za peniaze hocakú záležitosť vychodia u vlády. Máme mužov, ktorí tak menia politické presvedčenie, ako špinavé rúcho. Daktori z nich oklamali kresťanskú ľudovú stranu a včulka miništrujú kolo najväčšieho panamistu Európy. A domnievate sa, že sa hanbia? Nie! Tí nemajú ani hanby, ani politickej poctivosti.

A takí ničomníci, ktorých Bohom sú peniaze, utláčajú, prenasledujú a tupia ľud pracovný. Oni shabú pre seba úrady, stavy, vplyv, moc, slobodu a práva a ľudu nedajú ani len shromažďujúce právo. Oni tárajú o vlasti a o vlastenectve. Oni osočujú Slovákov, že sú panslavi a vlastizradcovia, keď by ale nato prišlo, aby tí páni skutkami dokázali, že sú vlastenci, neviem či by neurobili tak, ako Vázsonyi povedal, že za peniaze aj Rusov vovedú do krajiny.

Nuž a kto utvoril tie ohavné pomery, ktoré už aj cudzozemsku sa hnusia?

Kto iný ako vláda. Pamätajme len na voľby a za pravdu dáme Vázsonyimu, že každý vládny volič za peniaze hlasoval a každý mungovský poslanec dostal salárium z mungovskej kassy. A kde ľudí kupujú ako hovädá, kde páni excellenciaši a opravdoví tajní radcovia kráľa kradnú, tam nekvitne sloboda. Tam niet poctivosti. Tam panujú bakoňské pomery. Tam je viac biedy ako chleba. Z tade ľud uteká do cudziny, bo sa mu hnusia jeho vlastná otčina a preklaje aj tú hrodu, ktorú jeho predkovia krvopotne obrábali. K tejto potupe dopomohli nám mungovia.

Ondrej Hladký.

Ku katolíckym Slovákom.

My katolíci veru slabo si stojíme v politike. Čušíme, nehýbeme sa, ako keby sme nechceli žiť. Keď pomyslím na hnutie nemeckých katolíkov a porovnáam ho s našim tichom, s našou lenivosťou a nedbalosťou, hej veru že sa zarmútím a preto povedám: «prečo aj vy katolíci Uhorska nie ste za vašu vieru, za vaše cirkevné a politické záujmy tak ako sú nemeckí katici?» Veď nás je predsa do desať millioinov. Toľko prebudených, sebazpovedomých, smelých, nad-

šených a obetavých ľudí len by mohlo zaväzať volačo v politike. Pravda by zavážilo. Ver, neopovážil by sa žiadosť nepriateľ, či je freimaurer, či socialdemokrat, či pokrokár, či mladoluterán massarista vyplazovať jazyk na nás. Nuž ale, kto si nás povšímne, keď jedon v pravo druhý v ľavo ťahá. Jedon chcel by pracovať a konať svoju katolícku a občiansku povinnosť tak, ako mu to náš Kresťan predpisuje: lenže ho aj dvadsať lenivcov a zadubencov obstane a namlúva, aby sa nestaral o to, čo ho nepáli. Aby mal pokoj s každým a aby šiel ta hlasovať, kde notár a slúžny hlasujú? Veru nie na presvedčeného katolíka, lež na panamistu munga.

Je to po katolícky, hlasom napomáhať takých pánov, ktorí nielen že za katolicizmus nič nerobia, lež ani za ľud nie? Veď nech povedia hornouhorské okresy, ktoré mungovských poslancov si svolili, čo tí mungovia robia za našu materčinu, za náš hospodársky zveladok, za našu slobodu a za našu cirkev? Ani jedon mungovský poslanec sa ešte neozval vo snemovni, že Slováci potrebujú svoje školy, ako to národnostný zákon predpisuje. A Slováci predsa hlasujú na munga. Sami na seba pleťú korbáč. Je to rozumná politika? To je tmárstvo a otroctvo. Ďalej posial ešte ani jedon mungo nežiadal od vlády, aby aj chudobnejší remeselníci, gazdovia a robotníci mali volebné právo. A hľa Slováci tak hlasujú na takýchto naničhodných mungov, ako keby ich najal. Je to nový korbáč! Nové otroctvo. Prečo je to? Preto, bo ľud nemá seba povedomia. Nemá politického presvedčenia. A prečo ho nemá? Bo sa nevzdeláva. Nečíta noviny. Kolkokrát sme vyzvali katolíckych Slovákov, aby nelutovali tých pár koruniek, čo Kresťan ročíte stojí. Nuž a mnohí ľudia čo na to povedajú? «Čo bych ja čítal. Nemám peňazí! Radšej si vypijem, ako bych mal za novinky platiť.»

Takéto reči čujeme. Sú to veru smutné reči. Hľa židák, čo by bol v zákutí sveta, musí mať noviny. Dá za ne najmenej 20 korun a katolíci nechcú dať 4 koruny. Pravda že sa nemôže vyvinúť v nich politické presvedčenie a oduševnenosť za veci katolícke. A mungovia sa tomu tešia, bo vedia, že s hlúpym a nevzdelaným Slovákom tak môžu zachodiť, ako s hovädom.

No tieto hanebné pomery nesmú ďalej trvať.

Dost toho bolo. S novým rokom i my sa musíme obnoviť. Nič iné nerobme, len držíme spolu. Zaujímajme sa o katolícke záležitosti. Predpícajme si Kresťana. Nasledujme v politike biskupa Gustáva Majlátha, ktorý sa verejne vyslovil: «**Ludákom som a ľudákom ostanem.**» Áno, kresťanská ľudová strana je strana katolíkov. Pri nej musia byť všetci či Slováci, či Maďari, či Nemci.

Keď nám naši katolíci porozumejú, veru koniec bude bašovaniu mungovskému. Seba povedomý katolík hlasovať bude len na ľudáka.

Korteš.

Katolícka ľudová Jednota v Richvade.

Spišsko-richvaldská organizácia Katolíckej ľudovej Jednoty dňa 14. decembra držala svoju ôsmu zimnú poradu. Predmety boli nasledujúce: 1. Pritomné radosti a žiale cirkvi katolíckej v nektorých krajinách. V Rusku je prenasledovanie katolíckych kňazov na dennom poriadku, vo Francúzsku a Španielsku následkom panujúceho liberálneho a slobodomurárskeho ducha z roka na rok náramne ubýva počet kňazskému stavu venujúcich sa mladíkov, v Nemecku ešte vždy je hatené slobodné zdarné účinkovanie Jezuitov; proti tomu radostne napreduje viera katolícka v Anglicku. V Sýrsku, v Malej Asii tiež na tisíce rozkolníkov navracia sa ročne do cirkvi katolíckej. 2. Pálenka. Pálenka je otrava, pálenka je jed. Toto sa nedá podvrátiť; toho účinky vidíme na každom, kto tú besnicu pije. Ako sirková kyselina žere železo, tak s pálenkou pomiešaná žere ona ľudské telo. A to je pravda a ľud to vie, že to neni nič iného ako smrad. Veď som na vlastné uši čul, ako si povedali: Podme, vraj, toho smradu vypiť. Pili smrad a menovali ho smradom a bol to smrad. Ale najsmutnejšie je v tom, že predsa ten smrad pili a zaň platili. Ľudia vedia, že je to otrava, že je to jed a predsa ho kupujú, hneď aj za ostatné a keby aj ako drahé bolo. Kúpia si tej otravy za ostatné haliere. Korhel radšej chodí bosý, otrhaný, ženu a dietky radšej vidí hladné a ošklbané, nech len má plnú hubu pálenky. V jednej slovenskej dedine smutne skončil svoj život istý korhel. Bol najlepším gazdám, mal mladú ženu, pálenka ale

všetko pohltla. Dali sa oba do pijatiky. Ona litre nosila domov a on zas v krčme sedel s paholkom. Ženu bil; oba chodili zbití, poškrabaní. Predali jednu rolu za druhou a jednotajne pili pálenku. Až jedno ráno chlapa našli pod šopou obesného. 3. Škaredá streda po fašiangoch. Humoristická kresba od Zaoska. Do spolku Sv. Vojtecha vstúpil jeden nový úd. Sedem veriacich zrieklo sa besnej pálenky. Spolok kresťanskej strizlivosti s tými teraz v Richvalde má 136 údov.

Coky mladoluteráni!

V jednom článku nášho Krestana vyzvali sme Štefana Tiszu akožto ministerpredsedu, že keď je štedrým a veľkodušným ku Horvátom a Rumunom, aby nezabudol ani na nás Slovákov, lež aby aj nám dal tie práva, ktoré nám poskytl národnostný zákon z roku 1868. Náš článok pobúrili istých pokrokárskych národnárov a mladoluteránov a celkom grobiansky sa osopili na Krestana, že vraj čo Krestan má do Slovákov, keď vraj ľudová strana počas koalíčnej vlády prenasledovala Slovákov a keď katolícki kňazi kostoly a školy obrátili v maďarizačné chlievy.

Na tento grobiansky nával musíme odpovedať tým luteránskym národnárom, ktorých náš článok pobúrili.

My nával ten tak chápeme, ako žiarlivosť tých národnárov, ktorí jako Krestana tak aj kresťanskú ľudovú stranu osočujú a pomlúvajú od rokov, že maďarizuje a ktorí luteráni a nezabožskí pokrokári vyhlásili sa za vodcov Slovákov. A tomu je tak! Keď sa ich ale spýtame, čo oni vykonali Slovákom a čo pracovali za nich, tak ostanú nemí, bo nechcú zradit tú prácu, ktorú oni vykonali pod rúškou «slovenská strana». Haňbia sa za tú prácu. Aj sa môžu hanbiť, bo sa povadili, bo si po novinách vykričali ich súkromné veci, ktoré ver' nie sú k pochvale žiadnemu vodcovi. A teraz rozbití na frakcie, opovažia sa ohlasovať: «Slováci neverte Krestanovi a ľudovej strane, bo vás nenávidí. Lež verte jedine nám. My sme vaši vodcovia, my sa pojdeme s Tiszom pokonávať. My vám vymôžeme viac chleba a viac slobody.»

To je ale nestydaté a hlúpe chvastanie!

Veď pozrime len do očí tým luteránskym víťazom. Tuším sme ich už videli. Áno, známi sú nám ešte keď s tými pomýlenými katolíckymi kňazmi zakladali ľudovú stranu. Týchto chudíakov kňazov poslali do predku, aby im prekopali cestu. A tí k lepšej záležitosti patriacou horlivosťou agitovali za pokrokárskych luteránov a pre nich dali sa aj žalárovať. A vďaka?

Odvážliví turisti.

Pomluva, grobianstvo. Včul tí sami kňazia vyzývajú Slovákov, aby mali pokoj s luteránskymi massaristami.

My známe luteránskych národnárov, keď s Hédervárom machlovali a pakovali. Pomáhali mu pri voľbách, tak že nejeden mungo, ako: Jano Richter, Béla Rudnay, Hugo Kroll, Ludvik Levai a iní, priamo pomocou národnárov dostali sa do snemovne.

Aj to bolo v záujme slovenčiny, však?

Videli sme Ferka Skyčáka a Pavla Blahu, národnianskych poslancov a vodcov, ako sa namáhajú v krajinskom dome, že ich tam nikto ani nezbadá, ani nečuje. Aj to je za slovenčinu?

Nuž ale nebudeme líčiť ohromné zásluhy národnianskych vodcov, iba to konštatujeme, že všetko čo Slováci majú, oni im vykonali (!) Nikto iný, len oni. Za tú prácu ale Slováci nemusia im byť povďační, bo práca národnianskych kríklúňov nie Slovákom, lež im donášala dobré úroky. Len treba nahliadnuť do ich fiškálskych kancelárií a sporiteľní a zaraz zkusíme. aký osov majú istí páni zo slovenčiny. Oni pomlúvajú Krestana, že je Slovákom neprajný a že nenávidí snáhy Slovákov o udržanie svojej národnosti.

To je ale kolosálne blbstvo! Rozpamätajme sa na tie časy, keď sa ľudová strana zakladala. Kto budil Slovákov ku povedomiu? Koľké shrmaždenia sriaďovala ľudová strana po hornom Uhorsku na čele s nebohým grófom Ferdinandom Zichým? Čo predtým vedeli Slováci o politike, o občanskom práve? Zhola nič. Čo čítali dotiaľ? Veľmi málo. Tu ale zjavil sa Krestan a po celom hornom Uhorsku rozniesol nové zásady. Roznietil city. Pobúril krv. Vzbudil nádeje. Prebudil spiacich. A Slováci ožili. Keby nebolo bývalo tyrana Bánffyho, na celom hornom Uhorsku len kde tu boli by vyvolili liberála za posianca. A Krestan zmužile bránil práva a slobodu Slovákov. A ľudová strana vzala si do programu prevedenie národnostného zákona a borila sa zaň, Kto to podvracia a zapiera, je ozajsný osočovateľ. Pekne dozieralo ovocie Krestana a ľudovej strany, lenže nastaly také snemové pomery, že krestanská ľudová strana prekazená bola v jej blahonosnej práci. Pamätajme len na befarsky výčin poslanca Ludvika Olay, keď palicou napadol ľudového poslanca Lepšényiho.

Pýtame sa, zdaliž utvorenie ľudovej strany a vydávanie Krestana neprospelo slovenčine? Mladoluteránom a pokrokárskym massaristom ľahko bolo kráčať už po vyrobenej ceste. Krestan priviedol Slovákov ku politickému povedomiu; národnári však vrhli sa na nich, ako na hotovú korisť a včul tak robia ako keby jedine

oni mali právo ku Slovákom, ako keby Slováci len od nich mohli očakávať politické práva a občanskú slobodu. My na to odpovedáme s jednoduchým «coky luteráni!» Nebudeme s vami závodíť o prednosť, lež ohradzuje sa proti vašej bezočivosti. My, keď vyzývame Tiszu, aby aj Slovákom dal za toľko slobody, koľko majú naši Rumuni a Horváti, robíme to tým právom, s akým právom sme sa borili o rovnoprávnosť Slovákov ešte v tom čase, keď istým mladoluteránom chvost trčal z nohavíc. Teda ešte raz: Coky mladoluteráni! *Slovák.*

Stoličný penziový fond.

V daňovej knižočke je jedna rubrika s nápisom: «Na stoličnú penziu», čo toľko znamená, že do tej rubriky zaznačia, že ctený občane, akou daňou prispeješ na penziu stoličných pánov. Ja netajím, že najväčšou zlobou mi je daň platíť, lež zväčší sa môj hnev, keď na stoličnú penziu platíť musím. Veru preklajem tie peniaze, bo ich tí páni nezaslúžia. Kto chce mať penziu, nech si sám platí na ňu.

Prehovorme pár slov aj o tejto penzii. Sotva sa nachodí taká stolica v krajine, kde by na daňujúcich občanov nevyrúbili prirážky, s ktorými potom napomáhajú penziový fond stoličných úradských. Dakde tie prirážky obnášajú aj 6 procentov, čo je náramné obťaženie daňujúcich, Za pravdu dáme tým stoliciam, ktoré rozhorčené sú pre túto nespravodlivú daň a ktoré k vnútornému ministerstvu zasielajú prípisy, aby záležitosť tú čím skôr usporiadal. Stolice však samé na príčine sú, že okolo stoličného penziového fondu panujú neriady. Stolice totiž — bez malej výnimky — fond ten lahostajne manipulovaly. Nie že by ho boly umne a hospodársky zväčšovaly, lež márnily ho ľahkomyselne. Voľakedy, keď stolica mala len dvoch troch penzionovaných úradských, pravda ľahko bolo im penziu vyplácať a práve preto neprišlo nikomu na um, že fond penziový treba vyvíňovať. Keď ale poriasť počet penzionovaných úradníkov, fond natoľko bol obťažovaný, že museli občanov odaniť, aby udržali v ňom rovnováhu. To bola jedna príčina krízy stoličného penziového fondu, Je však aj iná a to ťažšia príčina. Ctení čitatelia vedia — veď sme o tom

neraz písali — že stoličné úrady zaplňujú zväčša potomci zkrachovaných zemanov. Zatiaľ pánština a poddanstvo trvalo, ľahko bolo zemanom, bo sedliaci robili na nich. Zemani len čo sa zabávali a márnili krvopotné mozole sedliakov. Časy tie však už minuly. Početné zemanské rodiny vyšly na psí tridsiatok. Tieto sa vrhly na stoličné úrady a môžeme povedať, nikde není toľko lenivých perohryzov, ako pri stolici. Jedon druhému zavadzujú a robíť málokterému sa chce. Keď sa týmto darebákom zoškliví stoličný úrad, pýtajú sa do penzie a nič není ľahšieho. Celkom mladí a zdraví panáci, nech sa im traťí volačo výnosnejšieho ako je stoličná služba, popadnú lekára, ktorý im dá vysvedčenie, že na takú a takú chorobu trpia a panáčik potom predostre prosbu pred «stoličné obecenstvo», že vraj sa zodral v práci, aby mu ráčili penziu assignovať. A stoličné obecenstvo, samí pusipajťási v práci zodratého panáčka, nielen penziu mu odhlasujú, lež dajú mu ešte aj na liečenie strašnej jeho choroby. A panáčik potom dá sa vyvolíť za krajinského poslanca, ako to nedávno urobil istý Kálmán Cifra, slúžny v biharskej! Druhý zas sadne si do daakého peňažného ústavu alebo nastúpi iný úrad. A ty ubohý občane plať na penziu takých zcela zdravých a dobre platených panákov. Veru zajímavé by bolo, keby sostavili výkaz, že koľko je tých penzionovaných stoličných úradských, ktorí by ešte roky slúžiť mohli. Chudobný človek, keď sa zodere v práci, nedostane žiadnu pomoc ani od stolice ani od štátu. Naši stoliční panáci ale nemusia sa báť, že budú mať nedostatok. Preto protestujeme proti penziovkej dani a ohrožujeme sa zvlášte proti tomu, aby do penzie bez príčiny posielali mladých a zdravých ľudí.

Pravda.

Tiszové plány.

Dľa nepodvratných zpráv, diktátor Uhorska gróf Štefan Tisza v prvých zasadnutiach mungovských porad v snemovni zamýšľa predostreť zákonný návrh na soštatnenie úradníctva verejnej správy. Týmto zákonom stolice pozbavené budú ich autonomie a stoliční úradníci stanú sa otrokami mungovskej vlády a pri volbách s opovržením svojho presvedčenia bojovať musia

za vífazstvo mungovských kandidátov. Cieľom zabezpečenia mungovskej hrúzovlády Tisza po novom roku predostreť dá aj zákonný návrh o trestoprávnej obrane vrchnosti. Po tomto nasledovať má zákonná predloha o podelení volebných okresov. A keď takýmito drakonickými zákonami Tisza v každom ohľade zabezpečí jeho hrúzovládu, v mungovských porádách prehnať dá zákonný návrh o zvýšení kontingentu rekrútov a potom v pevnej nádeji istého vífazstva od jeho veličenstva vyprosí si dovolenie na rozpustenie mungovského snemu. Aby ale Tisza v novom roku nemohol prevádzať jeho záhubnú politiku, k úplnému vykoreneniu mungov, každý sebaopovedomý občan, viere svojej verne oddaný kresťan a katolíik, bezodkladne vstúpiť má do organizácie kresťanskej ľudovej strany.

Interpellácia v záležitosti paktumu s Rumunmi.

Georg Szmrecsányi krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany v otázke paktumu, ktoré Tisza uzavreť chce s Rumunmi, v mungovskom sneme 12. januára predloží interpelláciu a Tiszu vyzve, aby sa osvedčil v čom záleží : v akom štádiu sa nachodí toto paktum.

Zahájenie horvátskeho snemu.

Barón dr. Iván Szkerlecz z Tiszovej milosti bán horvátsky, 27. decembra kráľovským prípisom zahájil horvátsky sabor, snem. Zahájený snem po jeho utvorení viesť mal predseda dľa veku Srb Mileusznicz. Ten ale v jeho reči neslušnými výrazmi vyslovil sa proti spojeniu s Uhorskom. Opozícia s ním hlučne súhlasila. Nastaly na to brozné škandále. Srbi písali, trúbili a brozný lomoz trval až do polnoci. Predsedníctvo zaujal potom Tuskán, na čo o dvoch hodinách po polnoci vyvolení boli : za predsedu Bogdán Medákovics a za podpredsedov Pero Magdics a Eduard Lukinics. Všetci traja sú z koalície. Neriady v sabore trvajú ďalej. Je to znakom toho, že i v Horvátsku blamoval sa Tisza.

Kresťania katolíci, organizujte Katolícku Ludovú Jednotu!

BESEDNICA.

Venec.

I.

Malý Janko orinský Kradšej slobodno bez práce sem-tam po poli sa túlal, radšej počúval na kraji mo-

reči chlapca obveselily zamyslených rybárov a tešili sa že má chlapec tak rád vodu.

Tieto výlety aspoň mu z hlavy vyrazily to zaobchádzanie, ktorého bol doma vždy účastný. Bo keď domov prišiel, so sklopenou hlavou, potichu vbehnul cez poloopené dvere a utiahol sa, keď otec chudobný a mnoho pracujúci to robotník, ostro pozrel na

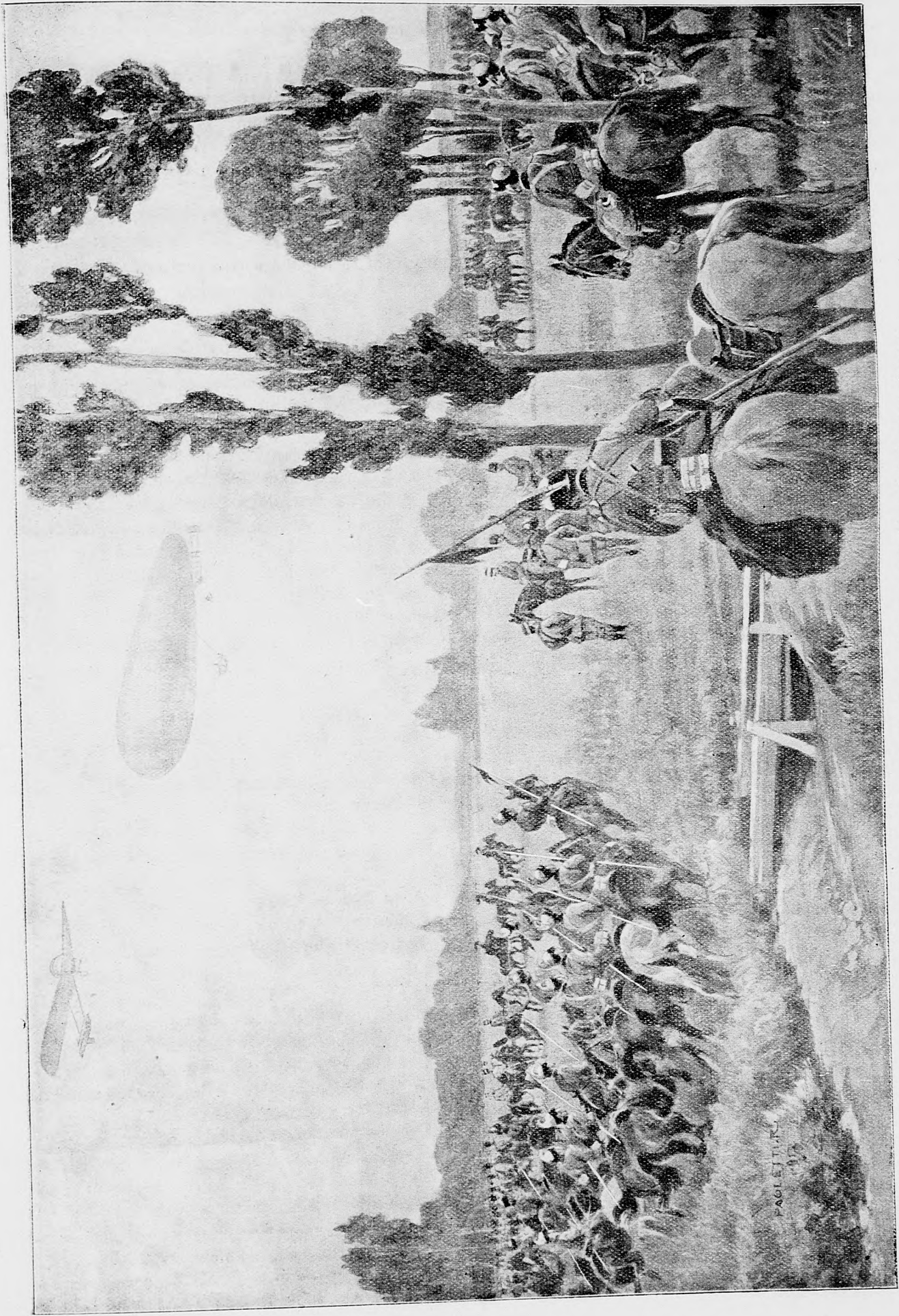
Poklona sv. Troch Kráľov od Vychodu.

čiaru krákorenie vrán a čvirikanie vrabcov, vyvolávajúce ich z ich skrýš, ako tam v škole nad knižkou shrbeno sedel.

Rád sa škriabal po strmých dúbavách, po lesoch s hôrnym kvietim a rád dýchal s celými pľúcami do seba čerstvý, zdravý vzduch lesný.

Veľmi sa radoval, keď mohol s rybármi na ělnok sadnúť, čo mu títo srdečne dovolili, bo veselé a milé

neho. Na jeden rozkazujúci pokyn jeho ruky skryl sa do toho najnepatrnejšieho kútika, čo mu za lúžko slúžil a keď už i otec zadriemal, dobrá a starostlivá matka s vyplakanými očami niesla pred posteľ svojho dieťaťa večeru, ktorú otec z trestu od neho odtiahol, a jedlo chlapcovi jedným odpúšťajúcim bozkom osladila. Vtedy chlapec, nasledujúce vnuknutie srdca, objal svoju ubohú matku okolo krku a prisľúbil jej, že sa

Prenasledovanie vzducholode. Obraz z talianskych manévrov.

bude napozatým dobre držaf. Avšak zase nastalo pekné slnečné rano, nebo bolo vyjasnené, slnce sa skvelo a jasalo, spev vtáčkov naplňoval čerstvý vzduch — a každá dobrá snaha, predsavzatie, polepšenie chlapcovo vyšlo na zmar.

Jedného večera, keď sa so spokojným, smelým svedomím domov navrátil, pretože sa mu pred večerou prísť podarilo, prelaknutý na prahu ostal stáť.

Jeho otec, Martin Korinský ležal na posteli vystretý. Pri jeho nohách kľačala matka a Janko videl, ako vzdychá a plače.

Zomierajúci poznal kroky svojho syna, pozdvihol ustaté mihalnice a zomierajúcim hlasom ho ku sebe volal.

Malý Janko sblížoval sa k nemu bojzhlivo, viac prekvapeno než ľaknuto; v jeho detinskej mysli nemal ešte čistého poňatia o význame smrti.

— Moje dieťa — hovoril Martin, kladúc od smrteľného zápasu zmeravenú a od práce vráskovitú ruku svoju na kaderavé, belavé vlasy svojho syna — ja onedlho zomrem. Nechcem ňa teraz v tejto hodine karhať, ale som presvedčený, že si ani dnes v škole nebol. Viem to iste, bo som ňa volal a nebolo ňa nikde. Nebol si tu ani vtedy, keď mi farár ostatné pomazanie udeľoval: bol bych zomiel bez toho, aby som ti moje otcovské požehnanie bol udelil...

Reč otcovu pretrhlo boľastné chrčanie v prsách jeho. Malý Janko horko plakal. Nemal o tom čistého pochopu, čo je to umreť. Iba to vie, že mu otea odvedú, že ho viac neuvidí a že budú na veky jeden od druhého oddelení. Veľká rozčulenosť mu stisla hrdlo, a na celom jeho tele zavládol ten boľastný pocit, ktorý veľký a strašný úder predchádzava.

A zomierajúci taktó pokračoval v reči:

— Sám ostaneš s tvojou matkou. Veľmi biedne sme žili a po smrti mojej váš osud bude ešte horší. Poslúchni ma, Janko! Jestli si žiadaš, aby menej zarmútený z tohoto sveta sišiel, prisľúb mi, že viac nebudeš trápiť tvoju matku!

— Oh, otec môj drahý, sľubujem ti to! — plakalo dieťa a od smrteľného zápasu chvejúcu, žehnajúcu mozolnú ruku otcovu majúc na hlave, sklonilo hlavu na rty zomierajúceho a s jedným bozkom vzhopilo ostatné dýchnutie zomierajúceho otea.

II.

V deň pohrabu neostalo doma ani haliera. Mimo predpísaných modlitieb, farár, jako dobrosrdečný človek milujúci chudobných ľudí, slúžil sv. omšu za duševnú spásu zomrelého. Korinského žena kráčala za truhlou, vedúc za ruku svojho malého syna.

Dieťa už neplakalo, avšak namiesto nekdajšieho úsmevu na jeho tvári zrkadlila sa mu vážnosť a seba-povedomie.

Po «Absolve» pomocou povrazov vrzgajúcu truhlu spustili do hrobu; kvapky svätej vody sfa perly slz padajú na jedlove dosky, potom čuť tupý hluk, hrudy zeme pohádzu na truhlu.

Jako čo by každá hruda zeme rozrývala srdce ubohej ženy.

Konečne dokonal hrobár svoju prácu, jednoduchý čierny križ postavil na mohylu a rukávom košeľe si si sotrel pot z čela, potom posbieral svoje smutné náčinie a odoberúc sa od vdovy, odišiel. Vrzgot jeho ťažkých čižiem rozliehal sa po nemých hrobch, cez ktoré išiel, aby si cestu zkrátil.

A oni ostanú sami, celkom sami: matka a dieťa.

Matka zúfanelivo hľadí na čerstvý hrob, na sotva spozorovať sa mohúci križ a šepkavo vzdychá:

— Ani len venca nemá!

Janko ale mlčí.

III.

Strýko Bartolomej, učiteľ, nevedel na druhý deň po pohrabe dosť obdivovať pilnosť a vytrvalosť Jankovu. Avšak nie veľmi dôveroval v napravení tuláckej prírody chlapca. V prvom dni preukázanú veľkú pilnosť ľahko si vysvetlil z nešťastia Korinských; ale už sa jaro blížilo a pán učiteľ bol presvedčený, že prvé vtáčie hniezdo chlapčeka zase svábi na starý tulácky život. Lenže sa prerátal. Janko, vždy usilovne pracoval a čo chvíľa všetko to dohonil čo bol predtým zameškal; ba čo viac, pod krátkym časom stal sa prvým žiakom v svojej triede.

Učiteľa toto všetko nemálo tešilo, pretože sa o vdovu zaujímal a vždy ju ľutoval, že má takého naničhodného syna.

V deň rozdeľovania odmien poprosil Janko svoju matku, aby ho do školy odprevadila; táto zprvu nechcela jeho prosbu splniť, pretože sa v svojom smútku nechcela verejnosti ukázať, ale chlapec ju tak pekne prosil, že mu konečne povolila.

— Aie načo? — pýtala sa sama seba. — Janko i tak nič nedostane, veď on najväčšiu časť roka sa len tak pretúľal.

A na toto si pomysliac, utiahla sa do najskrytejšieho kúta vo dvore, kde sa slávnosť odbývala.

Lež čože je to? Veď učiteľ Bartolomej číta meno jej synka Janka. A hľa, ten už tam stojí na vyvýšenom mieste.

Učiteľ ho objíma a na hlavu položí mu zelený venec.

A matka plače — tieto slzy tešia ostatných — a od rokov teraz po prvý raz v jej očiach zablyskne sa lúč radosti a materinskej pýchy.

Dvor sa pomaly vyprázdni, i vdova sa vzdialila a pyšno sa opiera na svojho syna.

Na polceste ale Janko kráča na jednu pobočnú cestu a matku ťaha za sebou.

Kdeže ju chce viesť?

— Poďte len, poďte, mamička moja!

A ona sa dá od neho viesť. Zanechajú už dedinu, už stoja pri vchode cintorína; vstúpia dnu a zastanú pred hrobom zomrelého Korinského.

Malý Janko stúpa rovno ku drevenému križu na

hrobe svojho otca a potom sloziac na hrob venec, obráti sa ku matke a hovorí:

— Vidiš mamička, teraz má otec aspoň venec!...

CHYRNIK.

Všetkým cteným dopisovateľom, čitateľom čitateľkám a rozširovateľom Krestana prajeme šťastlivý nový rok.

Vianoce jeho veličenstva kráľa. Od dlhých rokov teraz stalo sa prvý raz, že jeho veličenstvo kráľ vianočné sviatky slávil spolu s obidvoma svojimi dcérami arcikňažnou Mariou Valeriou a bavorskou kňažnou Gizellou. Bavorská kňažna Gizella ako aj arcikňažna Maria Valeria sviatky v spoločnosti svojich manželov a detí ztrávili u svojho otca v Schönbrunne. Veľký vianočný strom už o deň prv postavili a okrášlili. Pri vianočnom strome umiestnili jasličky, ďalej bielym obrusom zakrytý stôl, na ktorý položili dary. Jeho veličenstvo svojim dcéram dáva do daru obyčajne šperky, svojim vnukom ale zodpovedne ich veku hračky, knihy, ale často i osožné veci. Najťažšou vecou je vybrať dar pre jeho veličenstvo kráľa. Nielen preto, že kráľ má všetko čo mu len oči žiadajú, lež aj preto, bo má najmenšie nároky. S najväčšou laskavosťou prijíma jeho veličenstvo kráľ dary svojich vnúcat, nákresy, malby a ručné práce, na ktorých už od mesiacov pracujú, aby na štedrý večer mohli nimi prekvapiť svojho dedka.

Najdôstojnejší pán knieža-primas arcibiskup ostrihomský, skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján Csernoch v sobotu 27. decembra v primicialnom paláci v Ostrihome slávnostne promovovaný bol za čestného doktora budapešťanskej vedeckej university. Diplom čestného doktorstva členovia senátu vedeckej university pod vedením rektora dra Juliusa Kovácsa doniesli do Ostrihoma. Deputáciu na stanici vítal a pozdravil v mene mesta ostrihomský mešťanosfa Imrich Wimmer na čele členov mestskej rady a odprevadili ich do primaskej paloty, kde v prítomnosti arcikapitule, vývodiacich osobností stolice ostrihomskej a náčelníkov verejných úradov, za obvyklej slávnostnej ceremonie knieža-primasa povýšili za doktora. Po ceremonii najdôstojnejší pán knieža-primas na počtu deputácie university dával hostinu.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 20. decembra v sprievode dvoch dvorných kňazov ocestoval do Hollóháza, kde slávnostne posvätil nový kostol, ktorý postavený bol obetivosťou grófa Ladislava Károlyiho, ako patróna a z milodarov horlivých veriacich. 23. dec. osvietený pán biskup Barnabáša Szabó kaplána z Tótsóóvaru vysvätil za kňaza a vo veľký sviatok Božieho narodenia v sídelnom cháme biskupskom slúžil slávnostnú sv. omšu a prítomným prepočetným veriacim udelil pápežské požehnanie s plnomocnými odpustkami.

Z príležitosti vianočných sviatkov osvieteným pánom biskupom vymenovaní sú: Štefan Hartsár za biskupského bočného kanonika a direktora biskupskej cancellarie, Barnabas Toszt, pápežský titulárny komorník za sekretára, Ján Figula za notára, Alexander Heszke za biskupského podnotára a dr. Mikuláš Pfeiffer za archívára. Najmladšieho kanonika Ludvika Konrádyho osvietený pán biskup vymenoval za mestského farára košického. Domovní sv. Jozefa darovali: vdova Michala Répászky 20, pravotár Karol Hevessy 10, pani Jánova Klobusiczky a istý bezmenný 4—4 kor., pani Francova Szamossy 6 nových odevov a viaceré panie látku na rúcho. Detskej opatrovni dominikánskych mníšiek darovali: pravotár Karol Hevessy 10, Marianna Gründl a Rudolfová Fiedler 10—10 kor., viaceré panie po 5, 4, 2 korunách a iné osožné veci. — *Bárca*: Tunajší školáci v spojení s dievčencami patronázskej opatrovne 21. decembra zariadili pekné vianočné predstavenie aké zariadil aj spolok katolíckych tovaryšov v meste Pálya.

Chýry zo Sáriša. *Prešov*: Katolícky kruh Rákócziho 21. decembra usporiadal 4. zimný sociálny večierok, z ktorej príležitosti poučnú prednášku držal stoličný archiár Viktor Dvoresák. Stoličný gazdovský spolok 29. decembra vydržoval riadne ročné shromaždenie, ktorému predstavené boli účty minulého a rozpočet budúceho účinkovania. Ženský dobročinný spolok 28. decembra slávil jubileum svojho 50 ročného jestvovania. Ku podpore povodňou stihnutých na území sárišskej stolice soshierali 903 kor. 60 hal. Istá stolová spoločnosť, ktorá z príležitosti vianočných sviatkov každoročne podporuje opustené deti a chudobných žiakov, v zasadnutí 21. decembra vydržovanom k vianočnému stromku, rúchom obdarovala viacej opustených žiakov. — *Lemes*: Móric Rosenfeld židovský vandrovník stolársky, zavítal do tunajšej židovskej krčmy a prosil krčmára, aby mu dovolil v jeho izbe odbaviť raňajšiu modlitbu. Keď krčmár videl, že sa židovský vandrovník veľmi pobožne modlí, nechcel ho mýliť, vyšiel z izby a nechal ho samotného. Móričko ale len na to čakal, bo keď videl že nikto neni v izbe, prestal sa pobožne modliť, vlámal sa krčmárovi do kastne a ukradol mu 106 korún. Žandári ho však lapili a hodili do chládku, kde veľul Móričko bude mať dost času pobožne sa modliť. — *Szinyeujfalu*: Tunajšia obec zaopatřila si organ za 2500 korún, ku čomu prispeli: Ladislav Ghillányi ako zastupiteľ patronátu familie Ghillányi 200 kor. a osvietený pán Alexander Kőszeghy 100 korún.

Chýry zo Spiša. O odpredaji javorinského pánsťva kniežata Hohenlohe kolujú rôzne chýry. Predbežne je to isté, že utvorilo sa konzorcium, ktoré v tejto veci pojednávať má s kniežatom. Konzorcium by predovšetkým zpeňazilo veľké lesy. Cena má byť medzi 40 do 50 millionami. — Na ostatný kěžmarský jarmok prihnali 464 kusov rožného statku, 49 koní a 60 ošipaných. Z toho predali 144 kusov rožného statku, 49 koní a 52 ošipaných. — Lubické cigánky Karolina Gá-

bor a Maria Bolyhás hladaly si lačnú bielizeň a kěžmarskému kupcovi Markovichovi ukradly jedon kus plátna. Závistlivé kamarátky zradili ich a čierne zlodejky dostaly sa do chládku. — Starovesský okresný sudca Gustav Szövényi na svoju vlastnú prosbu preložený je do Abaujszepsi. — V Novej Vsi sochár Julius Fuhrmann zomrel v 61. roku života. Nebohý shotovil moc oltárov a kazateľnic. — V levočskej pile Hradiského uhľový plyn zadusil robotníkov Jána Bartosa a Ludvika Faixa. Prvý pochádzal z Illašoviec a druhý z Merényu. — V Imrichovciach obecná prirážková daň obnáša 200 a na Dedinkách 200 percentov. Vo Veľkom Lipniku zamýšľajú založiť potravný spolok.

Jarmoky. Minister obchodu dovolil, aby v meste Prešove na 29. mája a na 2. júna pripadajúci krajiniský výkladný a lichvací jarmok roku 1914. výnimočne 22. a 25. mája, na 2. marca, na 6. apríla a na 5. októbra pripadajúce mesačné lichvacie jarmoky 16. februára, 2. októbra, poľahne 19. októbra sa mohli vydržiavať.

Nešťastie. Z Richvaldu (spíš. st.) nám píše: 43-ročný gazda Štefan Michna 24. decembra na poľudnie, keď v stodole z nadbojiska slamu chce zruťiť, spadnul z dosky na hlinné bojisko, otriasol si mozgy a už v nasledujúci deň zomrel, Nebohý v svojom krátkom živote deväť razy bol v smrteľnom nebezpečenstve, tri razy v Amerike a šesť razy doma. Škoda ho, bol horlivým kresťanským ľudákom, údom Kat. Ľud. Jednoty a Spolku sv. Vojtecha,

Zošalel od radosti. Z Plzňa oznamujú, že kramár Franc Riemer vyhral na lós 90.000 korún. Riemer, ktorý má 12 detí a žije v najväčšej biede, od radosti zošalel. Keď sa vrátil s peniazmi domov, zavrel sa a jednu bankovku za druhou spálil. Jeho familia vec len vtedy zbadala, keď už prevážna časť peňazí bola spálená. Nešťastníka zaviezli do blázince.

Splašily sa kone. V Krompachoch (spíš. stol.) 18. decembra udalo sa veľké nešťastie. Istý dedinský gazda nechal svoje kone samé stáť na ulici; kone sa splašily a zadľavily obecného pokladníka Ludvika Kélera, ako práve domov šiel z obecného domu. Nešťastný utrpel tak ťažké úrazy, že zomrel po pätnástminutovom trápení.

Púť do svätej zeme r. 1914. P. Ferdinand Kaizer, komissár sv. hrobu v mesiaci júni 1914. povede púť do sv. Zeme. Smer cesty: Triest—Alexandria, Jaffa—Jeruzalem—Betlehem—Jericho—Jordan—Mrtvé More—

Karmel—Nazaret—Hora Tábor—Kana—Genezaret—Kafarmaum—Portsaid—Kairo—Alexandria—Triest. Ceny: I. trieda 900 kor., II. trieda 700 kor., III. trieda 350 kor. Cesta prevedená bude osobnými vlakmi a poštovou ođou. Jestli sa mnohí prihlásia, cesta bude lacnejšia.

Pevná vôľa nás privádza k cieľu. Však len zdraví ľudia majú pevnú vôľu, tedy nie tí, ktorí sú nespavosťou, nervosnosťou, lámkou a inými neduhmi oslabení. Radíme našim čitateľom tieto neduhy odstrániť a odporúčame k tomuto cieľu Fellerov svetočýrny Elsafluid. Tento utišuje a mierni bolesti, osvežuje, pomáha predísť kašľu, zachrípnutiu, influence a boleniu hrdla, ďalej poskytuje dobrý spánok, soslňuje nervy, svaly a žlázy a je opravdivou podporou zdravia a sily. Má sa ale len pravý Fellerov Elsafluid kupovať a majú sa odmietat napodobeniny, ktoré z nepoctivých pohnutiek prichodia do obehu, tak aj rozličné pálenky, tekutiny atď., jaké kramári a kupci predávajú, lebo sa nikdy nevie, za jaké sa majú považovať. Objednajte Fellerov Elsafluid len direktne u lekárnik E. V. Feller v Stubici Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica) 12 malých alebo 6 dvojitych alebo 2 špeciálne sklenice za K 5.— franko.

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Krešťana» v kruhoch svojich známym rozirovať si nezfažovali. Odberateľov «Krešťana» ale, ktorí nám predplatné od dlšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomíname, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena pre «Krešťana»-a :

na celý rok 4 koruny,
na pol roka 2 koruny,
na štvrt roka 1 koruna.
Do Pruska : na celý rok 6 korún.
Do Ameriky : Na celý rok 8 korún.

Administrácia Krešťana

Herbabny podfosforokyslý

Vápenno-železný-sirup

od 44 rokov lekármí preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztápa šľajm, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíha trávenie a chovu a pôsobí nadovšetko k tvorbeniu krve a kosti zvlášte pri slabých deťoch.

Cena jednej flašky K 2-50, pošťou o 40 h. viacej za zaobalenie.

Na III. medzinárodnej výstave vyznačený veľkou zlatou medaillou.

Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekáreň „Zur Barmherzigkeit“

Hlavný sklad pre Uhorsko lekáreň Jozef Török Budapest.

(Herbabnyho nástupca.)

Wien, VII/L, Kaiserstrasse 73-75.

Sklad vo všetkých väčších lekárnach.

Pôvodný len s touto ochrannou známkou.

Výstava pred padelatinim

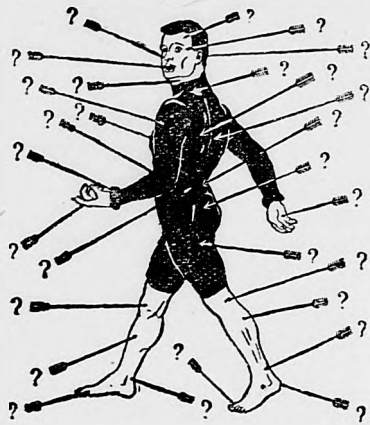
Herbabny

Aromaticná Essencia

od 46 rokov v obchod uvedená a vrele odporúčaná. Výborný vľudne pôsobiaci prostriedok k prehnatiu; Odstraňuje tvrdú stolicu a neprijemné jej následky a čistí krv.

Cena jednej flašky 2 koruny. — Pošťou o 40 h. viacej pre zaobalenie.

Hádanka života.

Prečo ? | Kde ?
trpíme bolesťami je chyba

Odpoveď na tieto otázky je pre mnoho ľudí hádankou života. A predsa je rozlúštenie snadné.

Naše telo stále ohrožujú nemoci. Keby sme nemoci necítili, nebránili by sme sa proti nim a ony zničily by naše telo úplne.

Ale vyššia moc to múdre zariadila, že tam, kde je nemoc, cítime bolesť. Tieto bolesti nútia nás preháňať zlé a zdravie si ratovať.

Bolesť nás teda upozorňuje, ukazuje zreteľne na miesto, kde je nemoc. A môžeme sa ľahko brániť, keď potierame miesta Fellerovým «Elsa-Fluidom».

Lámku, rheumu, hoci aj v zastaralých pádoch, úsad, bolesti hlavy a hrdla, pichanie v ušiach, zuboch, boľenie nervozitu, pichanie v tele, trhanie v údoch, influenzu, boľenie v chrbte a v krížoch, ochrnutie, slabosť, migrénu, boľavé oči, vredy, poranenia, nespavosť a mnoho iných chorôb hojí znamenite Fellerov «Elsa-Fluid». Aj pri kašle, chrýpke, náteche, bolesti v prsách a hrdle dokázal sa «Elsa-Fluid» znamenite. — 12 malých fliašičiek, 6 dvojitéch alebo 2 špeciálne fliašky stoja franko K 5.—, 24 malých, 12 dvojitéch alebo 4 špeciálne fliašky stoja franko K 8.60.

Chceme Vám povedať, že tisíce ľudí, ktorí trpia na žalúdočnú krč, slabý apetít, pálenie záhy, tlak v žalúdku, grganie, zdutosť, tvrdú stolicu a zlatú žilu, iste zkusili pri tých nemociah dobré účinky prečisťujúcich Rhabarbarových «Elsa-pilul» z ktorých 6 škatuliek stojí franko K 4.—.

Ale chráňte sa napodobenín! Kto chce «Elsa-Fluid» a «Elsa-pilulky» dostať, nech píše jedine na adresu:

E. V. Feller apatekár
v Stubici, Kostolna-ulica č. 18. (Záhrebská stolica.)

Vinu

toho, že sa dieťa alebo trpiaci bez pomoci hynúť nechá, nechce zaiste nikto na svoje svedomie vziať. Slabým deťom donáša Fellerov pravý šľukový pečenkový tuk rýchle zotavenie, zosilnenie, pribúdanie na váhu a odporu schopnosť proti chorobám. Chudokrevné, škrofulosné a na žľazy trpiace deti a dospelí ho veľmi radi užívajú, pretože je úplne bez zápachu a bez chuti. Kojacim matkám poskytuje mlieko a nové telesné sily. Čistému, opravdu pravému tuku najjemnejšej jakosti, ako je tento, by sa mala dľa výpovedi mnohých lekárov, len predsa prednosť dať pred všetkými smiešaninami a emulsiami. Tento obsahuje na každý pád viac účinkujúcich častok. 2 sklenice za K 5.— franko zasiela lekárnik E. V. Feller, Stubica Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica.)

Budapest.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vysokoctený pán Redaktor! Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom Kresťane.

Zo zkušnosti tvrdím, že niet väčších násilníkov a grobianov, ako sú socialdemokrati. To je strach, aké oni pomery utvorili. Niet divu, že spoločenské triedy nenávidia robotníctvo a hľadajú naň, ako na zkažu.

Vodcovia socialdemokratov totiž žiadajú, aby každý robotník vstúpil do organizácie a aby slepo plnil rozkazy vodcov. Keď rozkážu štrajk, každý robotník, či chce či nechce, musí zastaviť prácu. Na to vodcovia nehľadajú, že pre štrajk mnohí robotníci o chlieb prídu. Keď vodcovia rozkážu, aby robotníci demonštrátne pochody usporiadali po uliciach hlavného mesta, robotníci musia plniť rozkaz, bárs pri takýchto demonštráciach častokrát aj policajti konajú svoju povinnosť šablami a revolvormi. To vodcov nebolí, bo oni sú tam neni. Pri takejto srážke, len robotníkov šliapu a rúbajú. Násilie socialdemokratov k tomu pohlo mnohých podnikateľov, že keď im neni s robotníkmi k vydržaniu, jednoducho zastavia každú prácu. Tak to urobila Ganzová fabrika, ktorá zamestnávala 4500 robotníkov. Viackrát sa stalo, že istí diví socialisti v Ganzovej fabrike zbili tých robotníkov, ktorých držali za špiclov a štrajkolomcov a žiadali od správy, aby tých robotníkov prepustila, bo inak všetci robotníci zastavia prácu. Správa viackrát popustila, dala sa terrorizovať, lež keď sa ten pád často opakoval, konečne zakročila proti teroristom. Stalo sa, že istí socialdemokratickí nezbedníci zase zbili boli jedného dozorcú — robotníka — bo ho držali za štrajkolomcu. Nato správa prepustila všetkých robotníkov a nechcela zpiatky prijať ani tých ktorí sa núkali, bo veď všetci Ganzovi robotníci nie sú diví socialisti, len jedna čiastka. Lenže títo násilie činia a hrozbami nútia ostatných, aby aj oni násilnili. Následkom toho pre niekoľko socialistických nezbedníkov viac tisíc ľudí ostalo bez chleba, bo veď každý robotník má svoju rodinu. A veru zárobok v Ganzovej fabrike je taký, že hádam nikde lepší, bo mnohí mladíci vyjdú mesačne na 80—100 zlatoviek, mnohí nečarovali by s dobre plateným úradníkom a hľa, takto sa odsluhujú socialdemokrati ich zamestnávateľom. Veru už by bol čas, aby robotníci rozhodne postavili sa proti tým socialdemokratickým teroristom.

Robotník.

Sielnica (lipt. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom Kresťane.

V piatok pred Vianocami bola voľba stoličných výborníkov. Ludáci a Jednotári nezadržali sa po mužsky, bo vyvolili liberálov. Česť a sláva výnimkám, ktorí si ruky svoje nepošpinili hnojom ceduliek liberálnych. Našli sa podajedni z Jednotárov, že v ten piatok na pohoršenie iným a na posmech katolíckeho vierovyznania i mäsa sa najedli. No ale keď vraj vajcia slo-

bodno, tak aj kuru môže človek jesť v piatok. To je pekný príklad. Haňba. Piv sa popíjalo, veď šmakovalo po mäse. Vaša radosť liberáli už nebude dlhá, bo je už až veľmi presolená. Zdravica povedaná bola na vysokú vládu, éljenovanie ale šlo slabučko a tichučko, iste aby to nikto nepočul a ja som to predsa počul: *Očitý svedok.*

Nedeca (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Mnohovážený pán Redaktor! Ráďte prosím tento dopis uverejniť v našom Kresťane.

Jurgovský dekan-farár Anton Kubaszák 18. decembra z poverenia osvieteného pána biskupa a za prítomnosti 12 kňazov v Nedeci posvätil umeleckým spôsobom základne obnovený a s novou vežou zaopatrený kostol. Pri slávnostnej posviacke patronát zastupoval mladý barón Jungensfeld. Slávnostnú príležitostnú kázeň mal hanušovský dekan-farár Peter Krávecz, ktorý peknými slovami poďakoval sa všetkým tým, ktorí svojimi obetami umožnili krásne obnovenie tohoto starého chrámu Božieho. O obnovenie kostola veľké zásluhy nadobudol si miestny pán farár Julius Rác, ktorý za celé roky neunávene pracoval na prevedení toho zriedkavého diela. Vyznačili sa ale i veriaci svojimi hojnými milodarmi ako aj ručnou a zápražnou pomocou. Nedecania môžu byť pyšní na svoj kostol, nielen že je to teraz najpeknejší v celej Magure, lež aj okrem Magury široko-ďaleko nemá páru.

Horľiteľ za ozdobu chrámov Božích.

ANEKDOTY.

Vyčítka.

— Podívaj sa, mužičku, jako tie kvetiny sa opäť osviežily a staly sa krásnymi, preto že som ich postavila do dážda.

— Ale žena, prečože si sa teda aj ty k nim nepostavila?

Čím on mohol byť?

Kaprál ku jednoročnému dobrovoľníkovi, ktorý nevie za ním urobiť jedno cvičenie:

- Čím ste vy v civilu?
- Kandidátom pravotárstva.
- Pane večný Bože! Čím som mohol byť ja!

Predsa ho pozná...

- Odpusťte, pane, neráčite mať brata?
- Ba veru mám!
- Ako ho volajú?
- Slatinský!
- Ach, tak vás ja poznám. Vy ráčite byť pán Slatinský.
- Ano, som.

Zklamany jäger.

Hľa tam je zajac!

Strel'me doň.

Ale som ho trafil!

Tu ho máš! veď je to len chlapecova hračka.

Spisy redakciou odporúčané.

«Dobrý vojak» má nápis to veľmi drahocenné dielko, ktoré dostal za 20 halierov u dra Jozefa Janda v Nyitrapereszlény. Každý rekrút by to mal mať, vtedy by sa rodičia nemuseli báť, že ich bedlive vychovaní synovia by prišli na vojenčine o mravnosť, o pobožnosť a poctivosť. Veľmi vrele odporúčame tento výborne zaujímavý sošit.

«viatosť birmovania». Druhé vydanie. Dostal za 10 halierov u dra J. Janda v Nyitrapereszlény. Pri zápise k birmovke každý birmovanec by mal dostať do ruky túto znamenitú knižočku, ktorej cennosť nedá sa písať. Len tolko tvrdíme: Vezmi a čítaj.

Brežňové kvety (Sňaženky) *Malému Ježiškovi* — po drukýkrát vydáva — S dovolením arcibiskupským: Rad otov karmelitov, V., Budapešť, VI., Huba-utca 12.

2. **Svätý Otec Paduansky**. Modlitebná knižka k úcte tohoto veľkého sv. Divotvorca. Spisal P. Štefan Soós kňaz radu karmelitov. Preložil Richard Osvald, s dovolením cirkevnej vrchnosti. Šieste vydanie 30—40 tisíc. Vydal Budapešťanský kláštor karmelitov. Cena v plátenej vazbe 60 hal.

3. **Pätnásť ľajemstvi Svätého Ruženca**, v barvených obrázkoch cena 40 hal.

K dostaniu sú tiež *škapuliare* pre deti a dospelých so slovenskými lístkami ku prijatiu členov, ďalej sv. ružence a medaillony v najväčšom výbere. Adresa: Káľštor otcov Karmelitov, Budapešť, VI. Huba-u 12.

Odkazy redakcie.

F, K. K. Vďačne, ak náhle bude miesto. — A. St. W. Číslá Vám posielajú. — J. Sz. P. Šťastlivý nový rok!

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 31. decembra.

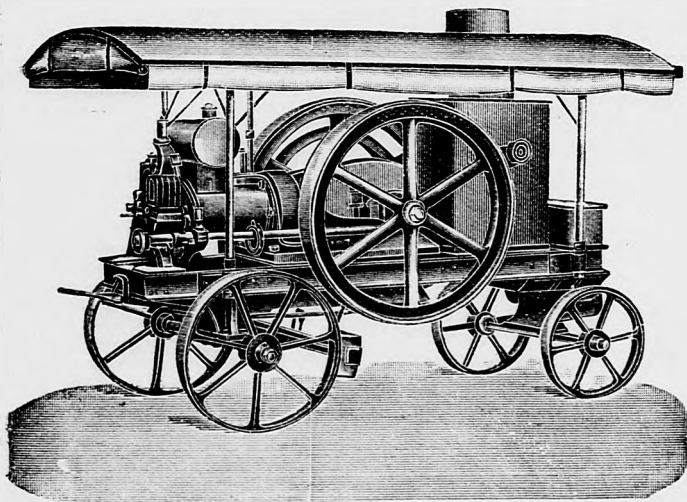
Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	kor.	21.20—22.40
• stolnobelohradská,	«	21.00—22.20
• peštianska,	«	21.00—22.65
• banátska,	«	21.00—22.80
Raž prvotriedna	«	16.25—16.45
• druhotriedna	«
Jačmeň prvotriedny	«	13.40—14.80
Ovos prvotriedny	«	15.70—16.90
• druhotriedny	«	14.00—14.50
Otruby drobné	«	10.00—10.20
• hrubé	«	12.00—12.20
Kukurica	«	12.30—12.60
Rasca (kmin)	«	78.00—81.00
Sošovica čistá	kor.	40.00—76.00
Hrach lúpaný	«	29.00—56.00
Hrach nelúpaný, čistý	«	30.00—32.00
Mak	«	72.00—75.00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18.20	17.90	17.60	17.30	17.00	16.60	16.80
č.	7	7 ¹ / ₂	8				
K.	14.80	13.80	7.80				

Za 50 kilogrammov i s vrecem.

Strova.

Fazula strakavá	«	18.00—20.00
Fazula veľká biela	«	23.50—24.50
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	4.20—4.30
Proso	«
Datelinové semä červená datelina	«	185.00—200.00
• lucerna	«	120.00—170.00
Konopné semä	«	26.00—26.5
Zemiaky (hornouhorské) ružové	kor.	4.70—4.90
• žlté	«	5.70—5.90

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	130.00—131.00
Slanina mestská 4-kusová	«	105.00—106.00
• 3-kusová	«	116.00—17.00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor.	41.00—46.00
• White-Star (***)	«	36.00—40.00
Cukor v klobúkoch	«	80.50—81.00
• kockový	«	82.50—83.00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	«	56.00—57.00

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kreštan». «Kreštan» už cez XX. dvadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kreštan číta a predpláca len «Kreštana».

Krešťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Stroje pre hospodárstvo

parné, benzínové, motory, pluhý, sejačky, mláčačky, fukáry atď. dodá vám najlepšie a najdokonalejšie za miernu cenu, našská krešťanská firma:

F. Haša

továreň strojov hospodárskych k. sp.

Trnava (Nagyszombat)

500 000 párov komisných topánok

pár za Kr. 8

Ktoré ostaly mi pre opozdené lífrovanie a hodia sa ku najťažším strapaciam, preto som sa odhodlal predávať ich za cenu vyhatovania po 8 korunách. Tieto topánky sú z pevnej surovej kože s pevnými klincami vbitými podšivami, na opatkoch s popkôvkami a s pevným remienkom. Hodia a odporúčajú sa zvlášť pre obyvateľov vysokých vrchov ako Alpoj. Pri objednaní dostatočne je udať číslo veľkosti alebo nohu odmerať centimetrom zámena tovaru je povolená. S poštovou dobierkou rozposiela kresťanský, uhorský vývozný dom obuvne Franc Humann, Stredisko vo Viedni, II, Alvingasse 320, u. c. k. obchodného súdu protokolovaná firma. Odpredávateľia 12 párov dostanú za 90 korún.

5 halierov

stojí dopisnička, na ktorej žiadať možno doposlanie mojho hlavného cenníka so 4000 vyobrazeniami. Cenník tento obsahuje najbohatší výber v každej domácnosti potrebných ošozných článkov a príležitostných darov a rozposiela ho cis. a kráľ. dvorný zásielca

HANNIS KONRAD, vývozný dom Brüx číslo 5201. (Čechy).
Pôvodné nikel vačkové hodinky K 3.90, 5.— a vyše. Nikkel budičky K 2.90. Harmoniky k fánanu K 5.—. Husle K 5.80. Revolver K 6.80. — Zasiela sa s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní peňazí, riziko vytvorené zamera povolená alebo návrat peňazí.

Oznamy prijíma administrácia „Krest'an“
Budapest, Szentkirályi-utca 28

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Metové posteľe.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perina alebo 1 spodná perina 180 cm, dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho strojujeme vo veľkosti dla vole. Trojdilovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsej, Lobes 134.** pri Pilsen (Čechy).

Singerove šijacie stroje!

Celkom nová malá Singerka za K 60.—, dobre opravená pre domácnosť a pre remeslo od K 24 vyše! Bicikle, gramofony, platne v ľavných cenách. Na sklade má

Josef Habán Budapest, VII., Almásy-tér 14.
Obrázkový cenník pošlem na žiadosť zdarma.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na pos 1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele ľajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe z hustej tkniiny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm, dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 8 K, 8 K 50 h.; 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 18 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 20 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádu 180 cm. dlhé, 118 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazí obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)
Sklad: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 21.

Známo je vôbec, že len LUDVIKA KÁLLAI-ho motorfabrika
Budapest, VI., Gyár-utca 28,
pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motormlátiace stroje. Po celej krajine pochvalne známym najlepším a najjednoduchším, pôvodným Ludvika Kállai motorov prosine žiadať obrázkový cenník.
Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabrika netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

Dobry spolahlivy budiček!

3946. Hodiny dla amerického systému, idu v každom položení, drey jakosti strojročnou, zárukou na písme za dobrú chodbu. K 2.90 3 kusy K 8.—, s osvetleným číselníkom v noci, kus po K 3.30, 3 kusy 9 K. Číslo 4684 Diabolo budiček s napodobneným radiomom osvetleným číselníkom s rúčkami la anker stroj 19 cm. výšk K 4.80 Riziko vytvorené! Výmena povolená alebo návrat peňazí. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaplatení obnosu prvá dielňa hodin

Hanns Konrad
cis. a kráľ. dvorný zásielca Brüx 5190. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posíela sa každému zdarma a franko.

„FLAUTA“ Akkordeon k fúkaníu,

na ktorom bez predbežného učenia ktokolvek pekné môže hrať. No. 36/10 z dreva, s papierovým obfahom, s 10 niklovanými klapkami a s niklovou klaviatúrou, 28 1/2 cmetra dlžky, s úpravou K 3.20. Tri kusy K 8.50. 37 1/2 so spievodm bassy 34 cm. dlhá K 3.80. S poštovou dobierkou alebo pri tvoprednom doposlaní obnosu rozposiela vývozný dom hudobných nástrojov

Hanns Konrad,
c. a k. dvorný zásielca BRÜX, číslo 5195. (Čechy.)
Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posíela sa zdarma a franko.

Friedrich Karol Hagenauer
kostolných obrazov maliar na skle.
Budapest, VIII., Gólya-u. 44. sz.
Stará spoahlivá katolícka firma! — Ochotne poslúži s cennými rozvrhmi!

K 3.90 s niklovou retiazkou, obveskom a koženým vreckom

košujú moje echt americké antimagnetické Roskopf systému, patent Anker remontoir hodinky č. 99 s plombou v dobrom niklovom zatvorku s rúčkami sekund. patent emaillovaným číselníkom, presne repa-sované a regulované s trojročnou zárukou na písne K 3.90. Č. 99 1/4. Tieže hodinky s niklovanou retiazkou oveskom v koženom futrale, v čiernej oksidovanom ocelovom zátvore K 4.50. Žiadne riziko, výmena povolená alebo návra p. ěazí. — Rozposiela s poštovou dobierkou prvá fabrika hodiniek

Hanns Konrad
cis. a kráľ. dvorný zásielca Brüx, číslo 5186. (Čechy.)
Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami každému zdarma a franko

„Jágerská voda“ (žalúdkove kvapky).

Shotovujú v lekárni milosrdných bratov v Jágrí (Eger). Tento výtečný liek už viac ako 100 rokov po všetkých stranách Uhorska a zahraničia so z. lástnym úspechom používajú pri vnútorných neduhoch, ako sú: nechut k jedeníu, krče v žalúdku, závrati, kolika, maloba, zimnica a krče zapríčinené vetraním atd. — Zovnútorne ale proti rheume, pakostnici, hlavybolu a bolesti na akejkoľvek čiastke tela s úspechom potrebujú sa tu potieraniu. Ponevác „Jágerská voda“ následkom mimoriadnej zvláštnosti jej veľmi je rozšírená, preto ju č. sto padelajú, z tej príčiny dávajme **Granát Jablkom** ozdobeným otvorením kupakom zatvorenú.

Na základe r. 1905. pod číslom 7075/IV. vydaného nariadenia ministerstva vnútra „Jágerská Voda“ shotovovať slobodno jedine v Jágerskej lekárni Milosrdných Bratov a len ziad. dovol. je do obchodu ju uvádzat.

Malá flaška 50 h., stredná flaška K 1.50, veľká fl. K 3.— 12 malých flašiek K 5.— 12 stredných flašiek K 15.— 12 veľkých flašiek K 28.— 6 veľkých flašiek K 15.— K oblednaníu v lekárni Milosrdných Bratov v Jágrí (Eger). Jágerská voda k dostaníu v obr. znamka. v onšetkých lekárňach a drogeriach Uhorska.